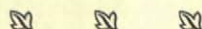

Wanneer we zoo op den zang af de vogelbevolking gaan bekijken en er misschien met veel moeite en veel medewerking er in slagen een kaart te ontwerpen, dan krijgen we een duidelijker kijk op den stand der vogelbevolking en dat valt dan wel eens tegen. Wij hebben hier in Bloemendaal een rijke vogelbevolking, rijker misschien dan waar ook in Nederland (Limburg??) zoowel wat het aantal individu's als het aantal soorten betreft. Maar het groot aantal individu's is als het ware geconcentreerd op slechts enkele soorten en van de meeste soorten bezitten we slechts heel enkele individu's. Het spreekt vanzelf, dat die het niet noodig hebben, hun broed-erf tegen soortgenoten te begrenzen. De enkele sprinkhaanrietzanger, die hier nog woont heeft duizenden hektaren tot zijn beschikking, maar de groote Lijsters, Zanglijsters, Roodborstjes, Nachtegalen, Winterkonings, Fitisjes, Merels, Vinken, Groenvinken, ja, die komen dikwijls genoeg in botsing en helpen ons zoo aan prettig studie-materiaal.

We krijgen dus een telling van onze verspreid broedende vogels, gebaseerd op zangwaarnemingen. Van de in kolonies broedende vogels hebben we al heel wat gegevens en wat er nog aan ontbreekt is niet zoo heel moeilijk aan te vullen. Natuurlijk berusten deze gegevens op het tellen van nesten.

Nog een enkele vraag: ontmoet ge wel eens een eenzaam broedpaar van een vogelsoort, die anders normaal in kolonies broedt?

JAC. P. THIJSSÉ.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Over Järpen (het hazelhoen) dat men beschermen moet. Zoowel in Noorwegen als in Zweden gaan stemmen op voor de bescherming van deze merkwaardige boschvogel, die in Nederland niet voorkomt en in Duitschland slechts in enkele exemplaren in de bosschen grenzende aan Lithauen worden aangetroffen.

De houtvester Thorvold E. Sohlberg in Fröndheim is een warm voorstander van de bescherming van Järpen¹⁾ om de merkwaardige eigenschappen die dit dier bezit.

Järpen is een zeer hokvaste vogel die niet van broedplaats verwisselt en juist daardoor geheel uitgeroeid kan worden.

Dit kan zelfs gebeuren door jongens die met een buks schieten en door de bekende Järp-fluitjes de vogels tot zich lokken.

Van jagersport kan hier wel geen sprake zijn, want de oudere vogels verbergen zich nog wel eens voor de menschen, maar de jongeren komen zonder argwaan op het lokkende geluid af en worden achtereenvolgens neergeschoten. Het vleesch van Järpen is als van patrijs en dit is de reden, dat er zoo meedoogenloos jacht op wordt gemaakt.

Het gezicht van zulk een Järpfamilie in het bosch die daar behaaglijk en levendig bij elkaar zitten, is voor ieder mensch zonder geweer en ook voor de arbeiders in het bosch zoo aantrekkelijk, dat men er niet aan denkt hun rust te verstoren en daarom roep ik ook aan de jagers toe: „Spaar uw schot als een Järpe voor uw geweer komt!”

Sohlbergs temperamentvolle verdediging van deze vogel wordt aldus vervolgd: „Järpen zou ik misschien 10 jaar lang als verboden jachtwild willen beschouwen, er moest een verbod komen op het verkoopen van de Järpe.”

In Estland in de gemengde bosschen komt de Järpe nog veel voor. Zij houden van schaduwrijke bosschen onder fijnsparren en loofboomen. Zij leven slechts paarsgewijze. Wie in het bosch een eenzame Järpe ziet, zal door het dier op de voet gevolgd worden en den gantschen dag zal hij niet verdwijnen, maar als 't ware met ons converseeren uit aandrang tot gezelligheid (op dezelfde wijze als het roodborstje 's winters de tuinarbeiders opzoekt in Nederland).

Wat beteekent deze Järpe voor ons boschbeheerders? Wie is die vogel? Is hij niet juist bij kennismaking de meest wenschelijke aangename ontmoeting die men zich wenschen kan? Denk eens hoe verschillend van veel andere vogels. Denk eens aan „de Lom”, de toovervogel, met een geluid als de weemoed zelf, zegt de wandelaar, die het rietveld langs komt; hij bezingt zijn hulpeloosheid waar hij machteloos tegenover staat.

Maar de Järpe? Wanneer men alle schoonheid en vreugde van het bosch eens vereenigen kon, de stralende zon door een net van gouden herfstloover, het murmelen van de beek en de Järpe zittend op een door mos overgroeide boomstobbe, vertrouwelijk spelend op zijn eigenaardig

1) De *n* aan het eind van 't woord is het Zweedsche lidwoord.

instrument, een soort harp . . . en dan eensklaps een dreunend schot en van de vogel is niets anders meer te zien, dan een hoop veeren omdat het schot van veel te dichtbij kwam.

Neen! Jager, deze vogel is niet uit nieuwsgierigheid zoo weinig schuw, zeg liever dat hij uitgelaten van vreugde was u te zien, gij groote jager, bewapend of gij een beer wildet schieten De vogel vond u prachtig met uw groene hoed.

Bestaat er een mooier wezen in het bosch, dan de Järpe? met de betooverende halskrulletjes en de veerentooi bruin en beige en in de zon een ontelbaar aantal kleuren; zoodra hij geschoten is, slechts een vernielde vederbos. Dit is geen jacht, dit is moord op argelooze dieren.

Eigenlijk moest het altijd verboden zijn Järpen te schieten. Gij moogt het uzelf en uw kinderen niet te verwijten hebben, de poëzie uit het bosch te hebben verdreven. Zonder romantiek en poëzie is het leven dood en het bosch slechts een bosch.

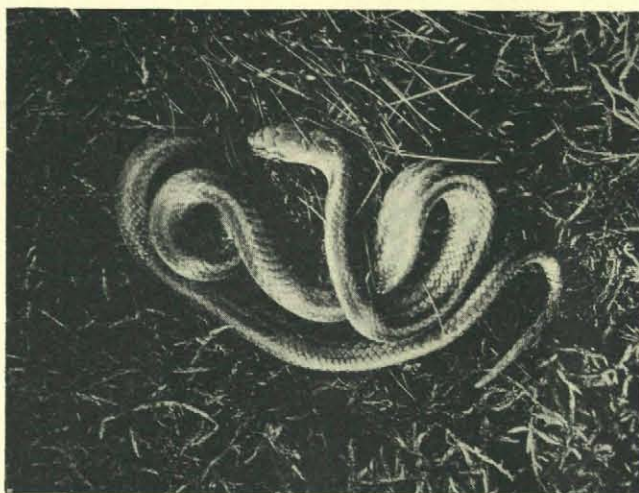
De Zweedsche houtvester E. Geete schreef dit alles en ik wil hem dankzeggen voor zijn ontboezeming.

Diepenveen.

B. STOFFEL.

Een gladde slang uit het Bunner Veen in Drenthe. *Coronella austriaca* Laur. in ons land niet zoo'n alledaagsche verschijning. Uit Drenthe was het hier afgebeelde exemplaar 't eerste,

dat ik in handen kreeg, dank zij den Heer G. A. Brouwer uit Groningen, die het dier ontdekte aan den rand van een Sphagnum-moerasje in het Bunner Veld. Het was een fraai bruin gekleurd mannetje met rossige onderzijde, had 53 cm lengte. Aanvankelijk werden wij wat misleid door zijn eigenaardige teekening. Meestal is *Coronella austriaca* min of meer donker gestippeld of althans zijn de rug- of zijbanden min of meer onderbroken. Bij dit exemplaar waren zoowel de dorsale als de laterale lengtestreepen geheel ononderbroken, wat mij eerst deed denken aan een groote hazelworm, maar weldra kwamen wij tot de slotsom, dat het een afwijkend geteekend exemplaar van de gladde slang moest zijn. Volgens F. Werner (1907) in P. Krefft, Das Terrarium, p. 430 komen dergelijke exemplaren met lengtebandteekening voor in de Oostenrijksche Alpen. Ik weet niet, of meer dergelijke exemplaren uit ons land bekend zijn. Dit exemplaar is thans in de collectie van het biologisch station te Wijster aanwezig. Het dier werd gevangen op 12 September 1937. Wijster (Dr.)

Gladde Slang.

W. BEIJERINCK.

Een ontwaakt citroentje op eerste Kerstdag 1937. Met een vriend op excursie zijnde op het oude landgoed „De Klencke” bij Oosterhesselen (Dr.) trof ons, aan een boschzoom gekomen onder eik, beuk en spar met veel blauwe boschbes, het dartele spel van een citroenvlinder in de zon en dat op 25 December! Het dier bleef echter laag vliegen tusschen de boomen en rustte lang in het groene twijgwerk van de boschbessen. De temperatuur was bijzonder mild voor dezen tijd van het jaar.

Wijster (Dr.)

W. BEIJERINCK.

Een vroege Boerenzwaluw. In de Schagerkrant van eind Febr. stond vermeld, dat daar reeds de zwaluw gezien was. Nu ja, aan een krantenbericht hecht men nooit zoo veel waarde, dus ik dacht hier ook niet verder over na, totdat den 6en Maart een zwaluw voor me langs scheerde. 's Avonds moest ik het boekje „Voorkomen en trek der in Nederland in het wild waargenomen vogelsoorten” van Dr. G. J. van Oordt en Dr. Jan Verweij, waarin de trek nauwkeurig is opgenomen, eens raadplegen. Hierin staat: „zeer spaarzame enkelingen keeren reeds in de tweede Maarthelft bij ons terug, meest niet in wat grooter aantal voor half April.

Dit was dus wel een vroege zwaluw.

Koegras, 7 Maart.

GERRIT DE BEURS.